

Museovirasto, Muinaisjäännösten hoitoyksikkö: HOIDON JA KÄYTÖN TARKASTUS

Kenelle:

Kaisa Karilas, Kaavoitusosasto/KSV, PL 2100, 00099 Helsingin kaupunki

Asia:

Helsinki Kivikko Tukikohta IV: asema 5 (Kivikon ulkoilupuisto); maastokäynti 16.12.2003

Tiedoksi:

Ulla-Riitta Kauppi, Museovirasto, rakennushistorian osasto

Yleiskuvaus:

Asema 5:stä tarkastettiin itäisimmät Maratontien länsipuolella välittömästi omakotitaloasutuksen vieressä kallion itäpuolella sijaitsevat haudat rakenteineen. Osa haudoista on hyväkuntoisia ja betonoituja, osa betonoimattomia ja huonokuntoisempia. Hautoihin liittyvät katetut betoniset tulipesäkkeet ja suojahuoneet on räjäytetty. Suojahuoneet vaikuttavat olleen massiivisia, ja niiden sekä haudan itäpuolelle on kasattu maasta pengertä rakenteita suojaamaan. Pengertä on tasoitettu omakotitalotonteilla ja suojahuoneen 26 pohjoispuolelta on kaivettu maata pois runsaasti.

Toimenpidetarve:

Muinaisjäännökselle ei ole määritelty erillistä muinaisjäännös- tai suoja-aluetta ja se sijaitsee tällä hetkellä osittain omakotitalotonteilla. Kohteiden säilyttämiseksi ja tulevan puistonhoidon vuoksi on suunnitteilla muuttaa tonttien rajoja siten, että muinaisjäännös suoja-alueineen on kokonaan kaupungin omistamalla maalla. Muutos toteutetaan lunastuksina tai maanvaihtoina. Tulevaisuudessa kallioalueen läpi suunnitellaan tunnelia, jolla liikenne ohjataan Jakomäestä kohti Itäkeskusta, mikä voi myös vaikuttaa muinaisjäännöksen säilymiseen aseman 5 koillisosissa.

Hoidon tarve:

Kohteet on omakotitalon omistajan mukaan siivottu ja raivattu muutama vuosi sitten. Siivous voi olla Museoviraston 1990-luvun alussa suorittamaa tai Helsingin kaupungin myöhemmin tekemää. Hoidon tarve on tällä hetkellä kohtalainen: haudoissa ja niiden ympäristössä on jonkin verran roskaa ja vesakkoa. Lisäksi on poistettava muutamia kuusia. Linnoitteiden koilliskulmassa on melko paljon raivattavaa vesakkoa. Hautojen yli kulkee puinen kulkusilta.

Toimenpide-ehdotus:

Hoidon käytännön toteuttamisen kannalta voi olla helpompaa, että muinaisjäännös on Helsingin kaupungin omistamalla maalla kokonaan. Muinaisjäännöksen ja sen suoja-alueen määrittämisessä on useita vaihtoehtoja. Maastokäynnin perusteella vaikuttaa siltä, että nykyisten omakotitalotonttien läheisyydessä muinaisjäännösalue on määriteltävissä linnoitteesta mitattavien ääripisteiden (min. 2 m etäisyys) kautta piirrettäväksi, sillä pengeri ei ole tällä alueella säilynyt alkuperäisessä muodossaan. Säilyneen penkereen alueella muinaisjäännösalue voidaan määrittää esim. penkereen alareunan mukaan meneväksi topografiset seikat huomioiden.

Erityisesti huomioitavat seikat:

Maastokäynnillä havaittiin, että linnoitteen rakenteet ja tonteille merkityt rakennukset eivät sijaitse kartalla oikein suhteessa toisiinsa. Todennäköisesti mittauksissa on tehty aikanaan mittavirhe, mikä on havaittavissa suojahuoneen 25 sijoittumista tarkastelemalla. Suojahuone 25 vaikuttaa kooltaan suuremmalta kuin mitä Laineen inventoinnissa on havaittu. Todennäköisesti se on kooltaan suojahuoneen 26 luokkaa.

Suojelu- ja tutkimustarve:

1. maailmasodan linnoitteet on suojeltu muinaismuistolailla, minkä nojalla annettua lupaa ilman niihin kajoaminen on kiellettyä. Lupaa hoitaa kohdetta tai kajota siihen tarvittaessa anotaan Museoviraston rakennushistorian osastolta tai sen osoittamalta taholta. Kohde on inventoitu 1995/Sirkku Laine, mutta siinä ei ole tehty muita tutkimuksia.

17. joulukuuta 2003

Tutkija Päivi Maaranen, Museovirasto, Arkeologian osasto

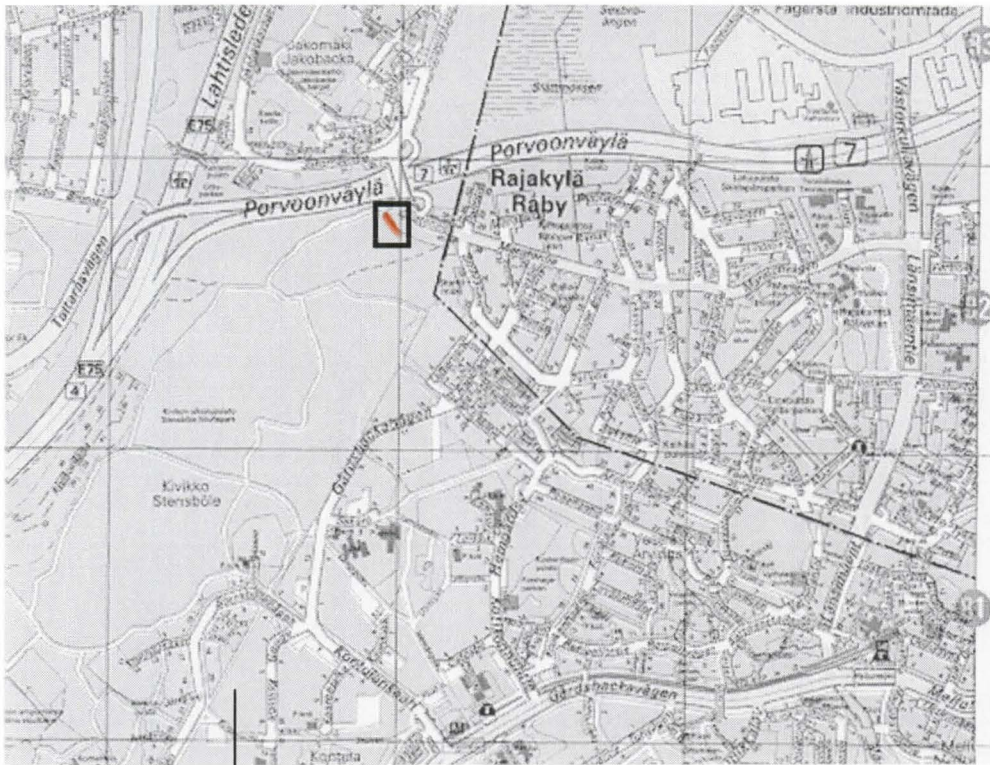
Alkuperäistyl.: arkistoon

Karttaliite:

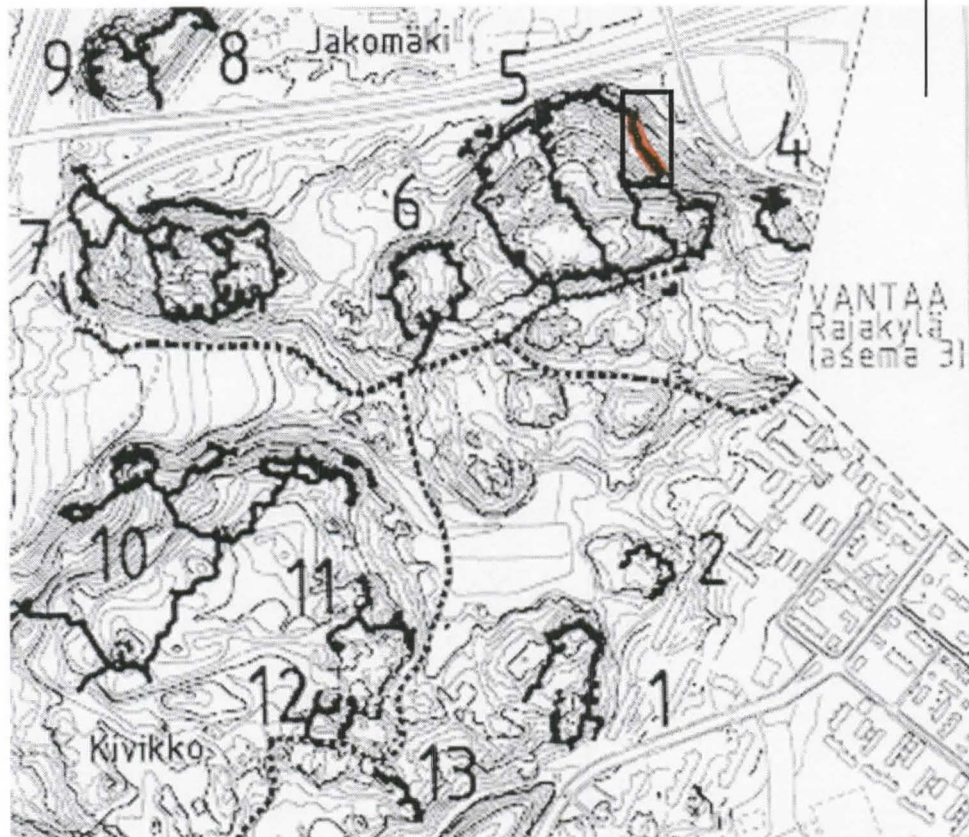
Helsinki Kivikko tukikohta IV: asema 5 (Kivikon ulkoilupuisto)

Maastokäynti 16.12.2003, raportti 17.12.2003, P. Maaranen

HPY:n kartta 1999, s. 33

Sirku Laine 1996. 36

Yksikkö	Yksikkö nro	Yksikkötyyppi	Luokka	Ajoitus	Ajoitusvuosi	Tekninen tila	Rakennustila	Kuoli	Kuoli päivämäärä	Todelliset tilat	Hoito-tila	Alueudalla sijainneet	Suoritetut avoimet	suoritetut perustat	suoritetut toimitukset	Valokuvaa	Maatila	Maatilan tila	Maatilan tila
tulipesäke	20	B/kalettu	VIK	1915	loppuvuosi	kallioon louhittu, seinät ja katto betonista, koko n. 3m x 4m	räjäytetty	huono	7.6.1995	puustoa poistettu	pidettävä avoimena	kaava 9885: VL/sm	1	kuuluu tukikohdan IV kokonaisuuteen	sm	Kyllä	SL		29.2.1996
suojahuone	21	1-huoneinen	VIK	1915	loppuvuosi	kallioon louhittu, seinät ja katto betonista, koko n. 3m x 4m	räjäytetty	huono	7.6.1995	puustoa poistettu	pidettävä avoimena	kaava 9885: VL/sm	1	kuuluu tukikohdan IV kokonaisuuteen	sm	Kyllä	SL		29.2.1996
tulipesäke	22		VIK	1915	loppuvuosi	kallioon louhittu, seinät ja katto betonista, koko n. 1,5m x 2m	räjäytetty	huono	7.6.1995	polku menee yli puupinon alla	pidettävä avoimena	kaava 9885: VL/sm	1	kuuluu tukikohdan IV kokonaisuuteen	sm	Kyllä	SL		29.2.1996
suojahuone	23	1-huoneinen	VIK	1915	loppuvuosi	kallioon louhittu, seinät ja katto betonista, koko n. 4 x 3,5 m	räjäytetty	huono	7.6.1995	puustoa poistettu	pidettävä avoimena	kaava 9885: VL/sm	1	kuuluu tukikohdan IV kokonaisuuteen	sm	Kyllä	SL		29.2.1996
tulipesäke	24	A/kalettu	VIK	1915	loppuvuosi	kallioon louhittu, seinät ja katto betonista koko n. 3 x 3,5m	räjäytetty	huono	7.6.1995	puustoa poistettu, haketta levitetty kuoppaan	pidettävä avoimena, ei saa täyttää hakkeelta	kaava 9885: VL/sm	1	kuuluu tukikohdan IV kokonaisuuteen	sm	Kyllä	SL		29.2.1996
suojahuone	25	1-huoneinen	VIK	1915	loppuvuosi	kallioon louhittu, seinät ja katto betonista, koko n. 3m x 4m	räjäytetty	huono	7.6.1995	puustoa poistettu	pidettävä avoimena	kaava 9885: VL/sm	1	kuuluu tukikohdan IV kokonaisuuteen	sm	Kyllä	SL		29.2.1996
suojahuone	26	1-huoneinen	VIK	1915	loppuvuosi	kallioon louhittu, seinät ja katto betonista, koko n. 4m x 7m	räjäytetty	huono	7.6.1995	puustoa poistettu, osittain täytetty	pidettävä avoimena	kaava 9885: VL/sm	1	kuuluu tukikohdan IV kokonaisuuteen	sm	Ei	SL		29.2.1996
	1		VIK	1915	loppuvuosi			hävinyt	7.6.1995				3			Ei	SL		29.2.1996

